

Söömishäirete Liit (SHL)
Snezana.Harma@soomishaired.ee

10.06.2024 nr 5.1-3/10661-2

JÄRELEVALVE AKT

I. ÜLDSÄTTED

- 1.1. Järelevalve teostamise õiguslik alus: sotsiaalhoolekande seaduse (SHS) § 157 lõige 1.
- 1.2. Järelevalve teostamisel kontrolliti mittetulundusühingus Söömishäirete Liit (SHL) (registrikood 80587025 sotsiaalse rehabilitatsiooniteenuse (SRT) vastavust SHSis ja selle alusel kehtestatud õigusaktides, sotsiaalkaitseministri 21.12.2015 määrustes nr 66 ja nr 69 (määrus) sätestatud nõuetele ja ettevõtja majandustegevuse nõuetele vastavust.
- 1.3. Teenuse osutamise koht: T1 kaubanduskeskuse 2 korrus, Peterburi tee 2, Lasnamäe linnaosa, Tallinn, Harju maakond 13516, Snezana.Harma@soomishaired.ee, telefon +372 5251207.
- 1.4. Järelevalve algatati majandustegevuse registris (MTR): 06.03.2024.
- 1.5. Järelevalve teostajad: Sotsiaalkindlustusameti (SKA) õiguse ja järelevalve osakonna järelevalve talituse juhtivspetsialist Svetlana Kubpart ja järelevalve talituse nõunik Tiiu Pärnmäe (järelevalvemeeskonna juht).
- 1.6. Järelevalvemenetluses kasutatud meetodid: intervjuu, dokumentide vaatlus ja analüüs.
- 1.7. Järelevalve käigus toimus SKAs 25.03.2024 kohtumine SHL juhatuse liikmega Snežana Härma.

II. JÄRELEVALVE TULEMUSED

SKA tuvastas, et Söömishäirete Liit (SHL) ei ole sotsiaalse rehabilitatsiooniteenuse osutamisel täitnud järgmisi õigusaktides sätestatud nõudeid:

2.1. Majandustegevuse seadustiku üldosa seadus (MSÜS) § 6 lõige 6, mille kohaselt piisab isikulise majandustegevuse nõude täitmiseks ettevõtja poolt, kui nõudele vastab ettevõtja heaks lepingu alusel tegutsev füüsiline isik.

Seisuga 06.03.2024 oli majandustegevuse registris (MTR) sotsiaalse rehabilitatsiooniteenuse tegevusloal SRT000236 registreeritud 28 rehabilitatsioonimeeskonna spetsialist. Töötamise registris (TÖR) puudus viie isiku kohta kanne SHL rehabilitatsioonimeeskonna liikmena töötamisest.

2.2. MSÜS § 30 lõige 2, mille kohaselt teatab ettevõtja temast sõltumata aset leidnud tegevusloa kontrolliesemega seotud ja kõrvaltingimustega seotud asjaolude muutumisest tegevusloa andmiseks pädevale majandushaldusasutusele (SKA)le viivitamata, kuid hiljemalt viie tööpäeva jooksul. Täitmata on jäetud ettevõtja hoolsuskohustus (MSÜS § 29).

Töötamise registri (TÖR) andmetel oli 28 liikmelisest rehabilitatsioonimeeskonnast SHL lõpetanud töösuhete viie rehabilitatsioonimeeskonna liikmega, kelle andmed olid MTRist kustutatud ja viie rehabilitatsioonimeeskonna liikme kohta puudus TÖRis kanne töötamisest SHLs. Teenuseosutaja ei teavitanud registripidajat ettenähtud aja jooksul, hiljemalt viie tööpäeva jooksul, tegevusloa kõrvaltingimuste muutusest.

2.3. SHS § 154 punkt 3, mille kohaselt teatab ettevõtja tegevusloaga lubatud tegevuskoha muutumisest.

Teenuseosutaja ei ole esitanud tegevusloa muutmise taotlust seoses teenuseosutamise tegevuskohaga muutumisega. Kehtiva tegevusloa alusel ei või sotsiaalset rehabilitatsiooniteenust osutada Peterburi tee 2, Lasnamäe linnaosa, Tallinn, Harju maakond T1 kaubanduskeskuse 3 korruse ruumides.

2.4. Sotsiaalkaitseministri 21.12.2015 määruse nr 69 § 3 lõige 8 punkt 1, mille kohaselt peavad sotsiaalse rehabilitatsiooni plaani C-osa (plaani tegevuskava) otsesed eesmärgid ja tegevused eesmärkide saavutamiseks olema hinnangutes kirjeldatud probleemide, terviseolukorra, tegevusvõime, osaluse ja keskkonnateguritega kooskõlas, põhjendatud, isikukesksed ning mõõdetavad.

Tegevuskavade K00058955, K00062178, K00063344, K00065966, K00074076, K00066121 andmestikud, rehaplaanid ja D-osad on koostatud reha.ee keskkonnas, nad on ühetüüpsed, kõik olulised valdkonnad on kaetud ja iseloomustatud. Analüüsitud andmete alusel võib mõõdetavuse osas olla täpsem, kuid see ei ole läbiv ega tahtlik probleem.

Arvestades SHLi valmisolekut puuduste likvideerimiseks ja edaspidiseks vältimiseks, ei pea SKA otstarbekaks aktis toodud rikkumiste kõrvaldamiseks ettekirjutuse tegemist. Järelekontroll on kavandatud pärast 10. novembrit 2024.

III. JÄRELEVALVEMENETLUSE KOKKUVÕTE

SKA algatas 06.03.2024 järelevalvemenetluse sotsiaalse rehabilitatsiooniteenuse üle. Järelevalve fookuses rehabilitatsioonimeeskonna liikmete isikulise majandustegevuse nõude täitmine, pädevus ja teenuse terviklik ja vajaduspõhine osutamine.

3.1. Teenuse korraldus

Vastavalt MSÜS § 30 lõike 2 kohaselt tuleb teenust vahetult osutavad isikud kanda MTRi viivitamatult või hiljemalt viie tööpäeva jooksul.

MTRi andmetel seisuga 06.03.2023 on tegevusloal SRT000236 rehabilitatsioonimeeskonna liikmed, kellega TÖRis 06.03.2024 kontrollitud andmete alusel oli SHL töösuhete lõpetanud Madli Paas - 31.08.2023, Viktoria Sokolova - 31.10.2023, Marje Oja - 31.12.2022, Elis Vaher - 31.08.2023, Margit Riit - 31.12.2022.

Samal ajal olid MTRis spetsialistide nimekirjas Helena Suurvärav, Sergei Tiganik, Kati-Riin Simisker, Anna Iofik ja Aleksei Djužev, kuid TÖRis puudub neil töösuhet kinnitav kanne.

Teenuseosutaja ei teavitanud registripidajat (SKA) õigusaktis sätestatud ajal viivitamatul, kuid hiljemalt viie tööpäeva, tegevusloa kontrolliesemega seotud muutusest.

Vastavalt MSÜS § 30 lõike 2 kohaselt peab teenuseosutaja teavitama registripidajat (SKA) tegevusloa kõrvaltingimuste muutumisest, st tegevuskohast; õigusaktis sätestatud ajal viivitamatul, kuid hiljemalt viie tööpäeva.

Teenuseosutaja osutab rehabilitatsiooniteenust küll samal tegevuskoha aadressil, T1 kaubanduskeskuse, Peterburi tee 2, Lasnamäe linnaosa, Tallinn, Harju maakond, kuid mitte samal hoone korrusel ja samades ruumides, mil ta teenusealustamiseks tegevusluba taotles.

Teenuseosutaja jätkas teenuse osutamist sama hoone kolmandal korrusel uutes ruumides ja ei teatanud tegevuskoha muutumisest ega esitanud SRT000236 tegevusloa muutmise taotlust ette nähtud ajal.

Teenuseosutamise uute ruumide kohta puuduvad ka tervisekaitse- ja tuleohutuse nõuetele vastavuse hinnangud, neid ei ole tegevusloa juurde lisatud. Teenuseosutaja ei ole täitnud MSÜSist tulenevat ettevõtja hoolsuskohustust.

Järelevalvemenetluse ajal muudeti MTRi kandeid ja alates 27.03.2024 on meeskonnas 22 liiget: psühholoogid, sotsiaaltöötajad, füsioterapeudid, eripedagoog, arstid ja õde. Meeskonda lisati neli uut liiget Anni Sarv, Piret Sommer, Adriana Vassiljev ja Oksana Drobot. Rehabilitatsioonimeeskonna liikmed vastavad SHS § 68 lõikes 1 sätestatud nõuetele.

Alates 27.03.2024 on kõigi MTRi kantud meeskonnaliikmetega sõlmitud lepinguline suhe ja MSÜS § 6 lõike 6 nõue isikuline leping oli täidetud.

SHS § 67 punkti 2 kohaselt on SRT osutaja kohustuseks tutvustada õigustatud isikule tema õiguseid ja kohustusi, kaebuste esitamise korda, sotsiaalse rehabilitatsiooni teenuse osutamise protseduuri ja selle käigus koostatavaid dokumente. Kliendid või nende lähedased pöörduvad SHLi poole telefoni või e-kirja teel või kohale tulles. Ka on korduvkliente. Enne teenusele asumise otsustamist võimaldatakse kliendil tutvuda teenuse osutamise keskkonnaga. Teenusele saabudes vesteldakse kliendiga teenuse eesmärkidest, tutvustatakse teenust, kliendi õiguseid ja kohustusi ning kaebuste esitamise korda, teenuse protsessi, selgitatakse teenuse käigus koostatavaid dokumente, sõlmitakse teenuse osutamise leping kliendi või tema seadusliku esindajaga ja märgitakse esmased vastuvõtu ajad spetsialistide juurde. Lepingu allkirjastamisega kinnitab teenusesaaja/tema esindaja, et talle on selgitatud ja ta on aru saanud planeeritavate teenuste olemusest. Spetsialistidel on juurdepääs dokumentidele ning elektroonilistele dokumentidele, kus nad täidavad oma tegevusvaldkonda puudutava osa.

SRT kvaliteedijuhis näeb ette, et SRT osutaja korraldab meeskonnatööd, et kõigil teenuseid osutavatel spetsialistidel oleks vajalik teave inimesele paralleelselt osutatavate erinevate teenuste ja nende mõju kohta. Esitatud dokumentide põhjal võib järeldada, et SRT meeskond koos kliendiga eesmarke sõnastab. Teenuse osutamise jooksul tehakse vahehindamisi ning neid tehakse ka vajaduse põhisel.

Meeskonnaliikmete tööajagraafikuid jaanuar, veebruar ja märts 2024 kohta SHL ei esitanud ning juhatus liige selgitas, et töögraafiku koostamise ja pidamise vajadust neil ei ole. Spetsialistid jälgivad ise oma tööaega ning lepivad klientidega kokku teenuse osutamise ajad. Meeskonnaliikmed on kogenud spetsialistid, kes kasutavad igapäevatöös erialaspetsiifilisi meetodikaid ja viise.

Klientide tagasisidet on küsitud igal aastal ja tulemused arutatakse meeskonnas läbi.

3.2. Tegevuskavade analüüs

SHS § 67 punkti 1 kohaselt tuleb SRT osutajal koostada õigustatud isikule rehabilitatsiooniplaan või täiendada teenuse vajaduse kindlaks määramisel koostatud tegevuskava. Teenuse osutamiseks peab olema arusaadav, millisest punktist inimesele teenuse osutamist alustati, samuti kuidas on teenuse käik muutunud ning milline on teenuse osutamise mõju. SHL esitas kuus tegevuskava, nende alusel koostatud teenuse osutamise andmestikud ja kolm D-osa.

3.2.1. Tegevuskavad K00058955, K00062178, K00063344, K00065966, K00074076, K00066121

Tegevuskavas püstitatud teenusega seotud otsesed eesmärgid ja tegevused eesmärkide saavutamiseks vastab üldiselt sotsiaalkaitseministri 21.12.2015 määruse nr 69 § 3 lõike 8 punkt 1 nõuetele. Eesmärgid ja tegevused on isikukesksed ja mõõdetavad (nt „laps suudab teha jõutrenni ja ei väsi ära“, „kehakaal vastab vanusenormile“). Mõõdetav eesmärk on konkreetne oskus, mida klient on teenuse käigus omandanud või tegevus, mida ta suudab teha.

Kuid eesmärgi püstitamisel ei saa kasutada võrdlust, ehk näiteks millal on psühholoogiliselt tasakaalukam, et lugeda eesmärk täidetuks. Selleks, et eesmärk oleks mõõdetav, soovitame eesmärki mitte sõnastada võrdlusena (nt enesekindlam), vaid sõnastada teenusesaaja soovitud tulemusena, juba omandatud oskusena või saavutatud seisundina, ehk mida klient suudab teha (nt suudab tegevusele keskenduda 15 minutit järjest vms). Tuleb lahti kirjutada, milliseid võimeid ja oskuseid säilitatakse ja parandatakse, vältides umbmäärasust.

3.2.2. Tegevuskavad K00058955, K00062178, K00063344, K00065966, K00074076, K00066121

Tegevuskavades K00058955, K00062178, K00063344, K00065966, K00074076, K00066121 püstitatud teenusega seotud otsesed eesmärgid ja tegevused eesmärkide saavutamiseks üldiselt vastavad sotsiaalkaitseministri 21.12.2015 määruse nr 69 § 3 lõike 8 punktis 1 kehtestatud isikukesksuse ja mõõdetavuse nõuetele, edaspidi vältida võrdlust ja umbmäärasust (täpsem selgitus punktis 3.2.1).

3.3. D-osade analüüs

SKA analüüsis K00058955, K00062178, K00063344, K00065966, K00074076, K00066121 D-osasid. Dokumendid sisaldavad sotsiaalkaitseministri 21.12.2015 määruse nr 69 § 3 lõikes 11 nõutud andmeid. Määruse nr 69 § 3 lõike 11 punktis 9 on nõutud hinnangu koostamise kuupäeva. Dokumentidel seda kontrollida ei olnud võimalik kuna andmed on välja printitud e-keskkonnast pdf failina, kuid koostaja nime ja kuupäeva koht on väljatrükkil olemas. Juhatuse liikme selgituse kohaselt täidetakse antud väljad digitaalsel allkirjastamisel.

3.4. Andmestike analüüs

SKA analüüsis andmestikke K00058955, K00062178, K00063344, K00065966, K00074076, K00066121. Andmestikes on märgitud sotsiaalkaitseministri 21.12.2015 määruse nr 69 § 5 lõikes 4 nõutud andmed, võimalik on välja lugeda, millisel juhul toimus töö kliendiga ja millisel juhul dokumentatsiooniga.

IV TÄHELEPANEKUD JA SOOVITUSED

4.1. SKA tähelepanekud:

SKA juhib tähelepanu, et SRT on kompleksteenuse, kus kogu teenusesaaja ümber kokku pandud meeskond peab ühiselt töötama teenuse alguses seatud eesmärkide täitmiseks. Äärmiselt oluline on meeskonnatöö ja sellest tulenevalt peaksid meeskonna liikmed olema kursis kõigi liikmete tööga ning teenusesaaja arengutega ning neil oleks ligipääs teineteise andmestikele. SKA hinnangul on selleks üks efektiivsemaid meetodeid pidada regulaarseid meeskonna koosolekuid, kus meeskond saab ülevaate teineteise tegemistest konkreetse teenusesaaja puhul ning on teadlik tema edasiminekutest, tagasilangustest või SRT teenuseosutamist mõjutada võivatest asjaoludest inimese elus.

4.2 SKA soovitab:

4.2.1. Tegevuskavasse panna kirja kliendi tegevused eesmärkide saavutamiseks. See annab suuremat vastutust ka kliendile oma rehabilitatsiooniprotsessis osalemiseks.

4.2.2. Mõelda läbi, kuidas tagada klienditööd tegevatele spetsialistidele vajalik nõustamise (kõvisioon, supervisioon).

4.2.3. Edaspidi mõelda SRT meeskonna tööaja planeerimisele ja kuupõhisele töögraafiku koostamisele.

(allkirjastatud digitaalselt)
Tiiu Pärnmäe
nõunik